Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

BESTUURSVERSLAG 2019

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

INHOUD

VOORWOORD 2

BESTUURSVERSLAG 3

1. Het schoolbestuur 3
   - 1.1 Organisatie 3
   - 1.2 Profiel 7
   - 1.3 Dialoog 8

2. Verantwoording beleid 9
   - 2.1 Onderwijs & kwaliteit 10
   - 2.2 Personeel en Professionalisering 16
   - 2.3 Huisvesting en facilitair 21

3. Continuïteitspagina 23
   - 3.1 Financieel beleid 23
   - 3.2 Risico's en risicobeheersing 25
   - 3.3 Ontwikkelingen in meerjarenperspectief 27
   - 3.4 Staat van baten en lasten 29
   - 3.5 Financiële positie 35

BIJLAGEN 36

Bijlage 1: Overzicht scholen 36

Bijlage 2: Verslag Raad van Toezicht 37

Bijlage 3: Leerlingenprognose 2014 t/m 2025 40

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

VOORWOORD

"Als je kunt kiezen tussen een miljoen en een glas water, kies je voor het miljoen. Tenzij je dagenlang al gestrand bent in de woestijn"
Britse Filosoof Martinez.

In een bestuursverslag wordt vooral teruggeblikt op ontwikkelingen die zowel landelijk als binnen de stichting OPONOA van belang zijn geweest. In 2019 werd het lerarentekort als grootste uitdaging voor het onderwijs gekenschetst. Veel scholen hadden dagelijks te maken met tekorten. De kwaliteit van het onderwijs staat hiermee onder druk[1]. Er wordt landelijk gewerkt aan diverse maatregelen, zoals het bevorderen van zij-instroom, de stille reserve aanboren en het onderwijs anders organiseren[2]. Binnen de stichting zijn de reguliere vacatures vervuld en slechts enkele klassen naar huis gestuurd.

De leerlingendaling zet in onze regio door. De uitstroom van personeel zal pas rond 2023 *"op gang komen"*. Dit impliceert proactief nadenken over de continuïteit en duurzaamheid van de eigen organisatie (*"de stip op de horizon en herijking"*). Maar ook over de diversiteit binnen teams en het behoud van jonge leerkrachten. Daartoe zijn diverse stappen gezet, zoals toekomstgesprekken met alle medewerkers en het uitbreiden van de invalpool met personeel (veelal met een vaste aanstelling).

Het resultaat is zeer positief dit jaar.
De belangrijkste reden hiervan is dat er eind 2019 aanvullende Rijksbijdragen zijn toegekend, welke in zijn geheel moeten worden verwerkt in de jaarrekening van 2019. Deze zijn ter dekking van extra loonkosten 2020, afgesproken in het onderhandelaarsakkoord van december 2019. Hiervoor hebben wij een bestemmingsreserve gevormd.

Naast een terugblik wordt in het bestuursverslag ook vooruitgeblikt op financieel terrein (de continuïteitsparagraaf) en (beperkt) mogelijke toekomstige ontwikkelingen. Voor 2020 is het perspectief de afgelopen periode ingrijpend veranderd door het uitbreken van een wereldwijde pandemie. Met ingrijpende maatregelen zoals thuis werken voor iedereen, sluiting van horeca, scholen en verpleeghuizen en een "intelligente lockdown".

Scholen hebben hard gewerkt om na de sluiting van de scholen op 15 maart onderwijs op afstand te realiseren en er zijn mooie en creatieve ontwikkelingen ontstaan. En vindt er thans een inhaalslag plaats op digitaal onderwijs. En nu de scholen per 8 juni weer openen voor alle leerlingen vindt er wederom een omschakeling plaats, waar het personeel zich volledig voor zal inzetten. Hulde en complimenten daarvoor! Uitgebreide protocollen per school worden uitgewerkt. Maatwerk per school.

Inhoudelijk is ervoor gekozen om het model bestuursverslag van de PO-raad te volgen om zo de belangrijkste functie van het verslag, het verantwoorden en het evalueren van doelen, beter tot zijn recht te laten komen[3].

Blijf gezond. Let op jezelf en zorg voor de ander.

Borculo, juni 2020
drs. M.W. Everink MPM
voorzitter College van Bestuur Stichting OPONOA

[1] Onderzoek DUO, PO raad 7 juli 2019
[2] Brief ministerie OC en W, d.d. 8 oktober 2019
[3] Format bestuursverslag PO-raad, 19 november 2019

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

BESTUURSVERSLAG

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	41413
Naam instelling	Stichting Openbaar Primair Onderwijs Noord Oost Achterhoek (OPONOA)
Postadres	Postbus 16
Postcode/Plaats	7270 AA Borculo
Telefoon	0545-275166
E-mail	info@oponoa.nl
Website	www.oponoa.nl
Kamer van Koophandel	08117581
Contactpersoon	M.W. Everink
Functie	Voorzitter College van Bestuur
Telefoon	0545-275166

Overzicht scholen

Een overzicht van de scholen is te vinden in bijlage 1 met een link naar de website van de stichting en de schoolwebsite. Daarnaast verwijzen we hier naar www.scholenopdekaart.nl.

Algemeen / Juridische structuur

Sinds de verzelfstandiging van het openbaar basis- en speciaal basisonderwijs in de gemeenten Berkelland en Oost Gelre op 1 augustus 2003 is OPONOA een stichting met als doel het in stand houden van openbare scholen (artikel 48 WPO) in beide gemeenten en het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden (werkgeversnummer 41413).

Organisatiestructuur

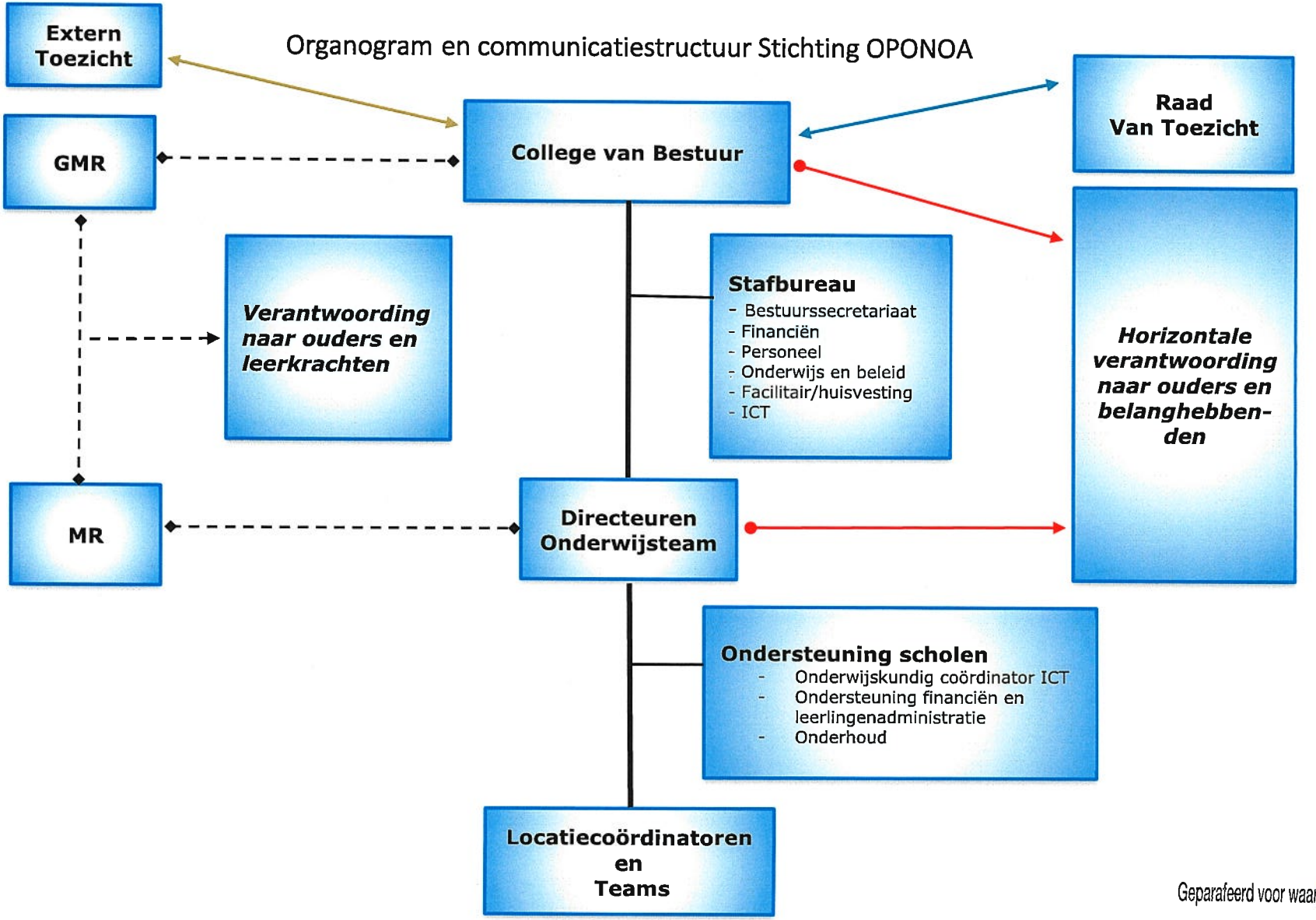
De organisatie van het schoolbestuur wordt weergegeven in het organogram op de volgende pagina.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Organogram en communicatiestructuur Stichting OPONOA

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Governance Code

In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs.
Het bestuur hanteert en volgt deze code sinds september 2011.

VERWIJZING: Dubbelklik op het pdf-bestand voor het Managementstatuut.

Managementstatuut St. OPONOA.pdf

Functiescheiding

De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. De Stichting Oponoa maakt gebruik van de Functionele scheiding (two-tier)[4]

Bestuur

Het College van Bestuur draagt, als bevoegd gezag, de eindverantwoordelijkheid voor de stichting. Deze wettelijke taken zijn vastgelegd in de statuten van de stichting.

Het College van Bestuur bestaat uit twee leden, namelijk:

Dhr. M.W. Everink
Voorzitter College van Bestuur
Nevenfuncties:

- Bestuur arbeidsmarktplatform (AP-PO)
- Arbeidsvoorwaardencommissie van de PO-raad
- Bestuurdersvereniging PO (BvPO)
- Voorzitter ALV IJssel|Berkel

Dhr. J.G.M. Siemerink
Lid College van Bestuur
Nevenfuncties:

- Platform Primair Onderwijs Oost-Gelderland (PPOG)
- SWV Brevoordt

Intern toezichtsorgaan

De Raad van Toezicht bestaat uit de volgende leden:

Naam	Functie	Einde 1ste termijn	Einde 2de termijn
Dhr. H.G.M. van Zutphen	voorzitter	01-08-2017	01-08-2021
Dhr. M.J.A. Hulshof	lid	01-08-2016	01-08-2020
Dhr. M. Braakman	lid	01-08-2022	01-08-2026
Mw. M.R. Ketz	lid	01-08-2023	01-08-2027
Dhr. A.J. van de Munt	lid	01-08-2023	01-08-2027

[4] Onderbrenging van de functies van bestuur en intern toezicht in twee verschillende organen van het bevoegd gezag. Daarbij komt bijvoorbeeld de functie van bestuur bij een college van bestuur of statutairbestuurder te berusten (bestuur) en de functie van intern toezicht bij een raad van toezicht (intern toezichtsorgaan).

Geparafeerd voor waarderingsdoeleinden

BIJLAGE 2
Verslag Raad van Toezicht

Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad vertegenwoordigt de ouders en leerkrachten van de 16 scholen binnen de stichting OPONOA. Het dagelijks bestuur van de GMR bestaat uit de voorzitter (ouder), de vicevoorzitter (personeelslid) en een secretaris (personeelslid). Het DB heeft maandelijks, twee weken voorafgaand aan een GMR-vergadering, vooroverleg met het College van Bestuur.
Hierbij het jaarverslag van de GMR over schooljaar 2018-2019.

VERWIJZING Dubbelklik op het pdf-bestand voor het Jaarverslag

GMR

Jaarverslag 2018-2019

Jaarverslag 2018-2019 GMR.pdf

Verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire zetel
Samenwerkingsverband IJssel|Berkel Code: 4 overige Consolidatie: nee, geen overheersende zeggenschap	Vereniging	Zutphen
Samenwerkingsverband Oost Achterhoek Code: 4 overige Consolidatie: nee, geen overheersende zeggenschap	Stichting	Winterswijk

Ten behoeve van alle openbare scholen zijn per BRIN-nummer "Stichtingen "Ouders" en "Vrienden Van" opgericht.
Tussen deze stichtingen en de Stichting OPONOA bestaat geen bestuurlijke gezagsverhouding en zij zijn derhalve dus geen verbonden partij.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

1.2 Profiel

Missie en visie: dit is waar we voor staan

Openbaar onderwijs is voor ons een begrip met inhoud en de openbare onderwijsidentiteit komt sterk tot uitdrukking in onze gezamenlijke kernwaarden. Ze vormen de basis en inspiratiebron voor alles wat we doen. Hieronder onze kernwaarden (afkomstig uit het strategisch beleidsplan 2017-2021: "*samen dicht bij ieder kind*").

Samen dichtbij ieder kind

Samen

Samen heeft voor ons te maken met betrokken zijn bij en aandacht hebben voor elkaar. Betrokkenheid heeft daarnaast een directe relatie met je betrokken en verantwoordelijk voelen voor je eigen leer- en ontwikkelproces (eigenaarschap) en je daarop laten aanspreken.

"*Samen*" komt ook tot uitdrukking in het samenwerken met ouders, onze belangrijkste partners, en met anderen in de omgeving. We zoeken actief verbinding met onze omgeving en stellen steeds de vraag: wat kunnen wij samen doen om onze leerlingen zo goed mogelijk te begeleiden in hun ontwikkeling?

Dicht bij

Niet alleen in ruimtelijke zin willen wij dichtbij staan, in bijna elk dorp is immers een openbare school dicht bij huis te vinden. Maar ook in een andere betekenis dicht bij kinderen: we stellen de kwaliteiten en ontwikkelingsbehoefte van kinderen centraal. Vertrouwen en plezier zijn in onze visie nodig om tot leren en ontwikkeling te komen.

Ieder kind

Bij ons is ieder kind welkom en voelt ieder kind zich met zijn eigen achtergrond en eigen aardigheden, gewaardeerd en gerespecteerd. Wij zijn nieuwsgierig naar je en willen met jou uitzoeken waar je talenten en mogelijkheden liggen. Leren is niet alleen kennisoverdracht, leren gaat ook over het ontwikkelen van je unieke ik in relatie met anderen. Een brede ontwikkeling. **Ieder kind telt!**

Wij hebben interesse in elkaars opvattingen, normen en waarden en besteden daar op de scholen actief aandacht aan. Op basis van gelijkwaardigheid gaan we het gesprek aan over verschillen tussen mensen, over anders denken, over je inleven in een ander, over tolerantie en respect voor elkaar.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

1.3 Dialoog

Belanghebbenden

Belanghebbende organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de samenwerking of dialoog
Kinderen	
Ouders	Vertegenwoordigd in MR en GMR
Diverse interne organen	Directieberaad/GMR/RvT/MT-overleg etc.
Inspectie v.h. onderwijs	Kwaliteitsonderzoek en toezicht
Ministerie OC&W	Regelingen en bekostiging
Diverse externe org.	Kwaliteit, continuïteit etc.
Samenwerkingsverbanden	Deelname in het bestuur en voorzitter ALV
Gemeenten	Onderwijshuisvesting (IHP)
Schoolbesturen	Afstemming onderwijsvisie en OOGO

Klachtenbehandeling

Er zijn in kalenderjaar 2019 geen formele klachten binnen gekomen. Met de extern vertrouwenspersoon is een bijeenkomst met alle interne vertrouwenspersonen georganiseerd (scholing) en op het directieberaad is het herziene protocol besproken.

VERWIJZING Dubbelklik hieronder voor het Klachtenbeleid van St. OPONOA

PDF
10.1 Klachtenregeling onderwijsgeschillen.p

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

2. Verantwoording beleid

In de begroting van 2019 zijn op de pagina's 3 tot en met 5 in de teksten een aantal beleidsvoornemens geformuleerd. Hieronder een (beknopt) overzicht, dat waar nodig is geactualiseerd, geïntegreerd in en conform de onderdelen van het PO-raad format bestuursverslag. In de kolom kleurcode een stand van zaken: groen voor behaald, oranje voor gedeeltelijk en rood voor niet behaald. Op de volgende pagina's een tekstuele toelichting (paragraaf 2.1 t/2.5).

nr.	Onderdeel	indicator	kleurcode	opmerkingen / aanvullingen
2.1.	***Onderwijs & kwaliteit***			
a.	Strategisch Beleidsplan	bestuurlijk draaiboek		jaarlijkse update / verwoord in managementrapportage
b.	Onderwijsresultaten	eindtoets		naast eindtoets ook kwaliteitskaarten veiligheidsonderzoeken (lln.) en ouderbetrokkenheid
c.	Inspectie & visitatie	rapporten		aanvullend formuleren van eigen ambities schooleigen normen
d.	Passend onderwijs	ondersteuningsbehoefte		nog niet voor alle leerlingen (leerkrachten) passend. Da Vinci onder SWV
2.2.	***Personeel & Professionalisering***			
e.	Professionalisering	bestuurlijk draaiboek		naast individuele scholingswensen (POP) ook op stichtingsniveau
f.	Uitkering na ontslag	aantal uitkeringen		geen kleurcode aangezien aantal geen kwaliteit is maar kwantiteit.
g.	Aanpak werkdruk	uitvoeringsplan		Link met werkverdelingsplan en Plan V. Vervolg met werken in onderwijsteams uitbouwen Ook worden andere middelen ingezet voor werkdrukverlaging (bewegingsonderwijs / conciërges) Continuïteit en duurzaamheid v.d. eigen organisatie verder uitwerken
h.	Continuïteit en duurzaamheid van de organisatie	inrichting financiën		traject met CABO in gang gezet, inclusief scholing. Streven eind 2020 gereed
2.3.	***Huisvesting & Facilitair***			
i.	Doelen en resultaten	MJOP		info over ruimtebehoeftebepaling, IHP, Sip op de horizon, verduurzaaming en schoonmaak
2.4.	***Financieel beleid***			
j.	Doelen	kengetallen		kengetallen zijn positief / goed.
k.	Treasury	beleggingen en leningen		sinds 2017 geïnvesteerd in duurzaamheid (zonnepanelen en ledverlichitng)
l.	Allocatie middelen	begroting		deel op niveau stichting, deel op schoolniveau. Voor kalenderjaar 2021 herziening.
m.	Onderwijsachterstanden	inzet onderwijsassistenten		middelen op 1 naar scholen. Door herziening (rijk) wel minder inkomsten
2.5.	***Financiële risico's***			
n.	Intern financieel beheersingssysteem	update risico's (jaarlijks)		Risico's vanuit begroting en rapportages/nog weinig zicht op risico als gevolg van Covid 19
j.	Belangrijkste risico's	risicotabel		zie in een aparte tabel weergegeven. Najaar nieuwe (financiële) risico analyse

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

2.1 Onderwijs & kwaliteit

a. SBP als rode draad

Na een interactief bottum up proces (met onderwijscafés voor ouders, personeel en stakeholders) is in 2017 het strategische beleidsplan (SBP) "*samen dicht bij ieder kind*" van kracht geworden. De rode draad in onze agenda voor de toekomst is de verbinding tussen onze kernwaarden en de uitdagingen waar wij voor staan. Dit komt tot uiting in vier centrale thema's. Deze vier centrale thema's zijn het richtinggevende kader waarbinnen scholen zelf keuzes kunnen maken.

Verantwoording over de gemaakte en te maken keuzes vindt plaats in het bestuurlijk draaiboek (per schooljaar; opgesteld door directeur onderwijsteam) en is besproken in en met teams en de afzonderlijke MR. In de 2de helft van 2019 is een herijking van het SBP gestart. Helaas is dit proces in 2020 door het corona virus stil gelegd.

b. Onderwijsresultaten

In het model van de PO-raad wordt bij deze paragraaf de (verplichte) verantwoording over de onderwijskwaliteit beperkt tot resultaten op de eindtoets. De kwaliteit van het onderwijs is breder dan scores op de eindtoets. Gelet op dit jaarverslag is er ook aandacht voor kwaliteitskaarten en een tweetal onderzoeken (veiligheid en tevredenheid) die van invloed (kunnen) zijn op de kwaliteit.

Eindtoets

Scholen mogen zelf kiezen welke eindtoets ze gebruiken. De meeste scholen van OPONOA hebben de CITO Eindtoets, een 5-tal scholen gebruiken de DIA toets (Noord, Hofmaat, Da Vinci, de Voshaar en de Marke). Leerlingen van deze laatste groep (DIA-eindtoets) bleken een onjuist eindadvies te hebben gekregen (landelijk 19.000 leerlingen foutief ingeschat). Alle scholen hebben contact gezocht met ouders en hun leerlingen en zijn ze geïnformeerd over eventuele gevolgen. Van de 69 leerlingen die het betrof hebben 13 een aangepast schooladvies gekregen (11 omlaag, 2 omhoog).

Het afname moment was nog april, maar er ontstond (politieke) discussie over het juiste afname moment in relatie tot kansenongelijkheid en advisering voor het vervolgonderwijs[5]. De uitbraak van het coronavirus heeft echter gezorgd voor het niet doorgaan van de eindtoets in 2020.

Kijkend naar de resultaten van de eindtoetsen, dan zien we in vergelijking met vorig jaar nu 5 i.p.v. 2 scholen "rood", waarvan drie van de vijf kleine scholen zijn. Waar nodig wordt, na analyse, verbeteracties in gang gezet.

Niet alleen de eindtoetsen, maar ook de tussenopbrengsten (en het bijbehorende leerrendement) uit onze barometer 3.0 spelen een rol bij een indicatie van de kwaliteit van het onderwijs. Bespreking in teams (2020) vindt plaats door gebruik te maken van digitale informatie (ulteamview).

Kwaliteitskaarten

Sinds 2018 worden er binnen de stichting zogenaamde kwaliteitskaarten gehanteerd, die gebaseerd zijn op de standaarden van de inspectie aangevuld met eigen standaarden. Deze negen kaarten variëren van schoolklimaat en pedagogisch klimaat tot leertijd en van opbrengsten tot didactisch handelen (afgestemd op de onderwijsbehoefte van leerlingen). Alle negen kaarten komen 1 x in de vier jaar aan bod (verantwoording in bestuurlijk draaiboek).

Veiligheidsonderzoeken

Jaarlijks worden de leerlingen uit groep 6,7 en 8 van de OPONOA scholen gevraagd deel te nemen aan het veiligheidsonderzoek (deelname 98%).

[5] CPB rapport, april 2019

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Scholen krijgen inzicht in aspecten rondom pesten en pestgedrag. De onderzoeken worden uitgevoerd door de School Innovatie Groep (SIG). De resultaten zijn besproken in de teams. Gemiddeld scoren onze scholen 3,9%, dat is binnen de landelijke marge. De benchmark is 8%.

Ouderbetrokkenheid
In 2019 is er weer het tweejaarlijkse ouderbetrokkenheidsonderzoek gehouden (SIG). Het brengt op schoolniveau de beleving van ouders in kaart m.b.t. de wederzijdse betrokkenheid. Het biedt zo inzicht in de verschillende dimensies van ouderbetrokkenheid, om vast te kunnen stellen op welke punten de school haar beleid, of uitvoering daarvan, kan aanscherpen ten einde de ouderbetrokkenheid te optimaliseren. De uitkomsten zijn op het directieberaad en schoolniveau (team en MR) gedeeld en besproken. Waar nodig is actie ondernomen.
De respons was 49% en wordt daarmee geacht representatief en betrouwbaar te zijn. Resultaten zijn in 2019 gemiddeld 81 punten (op schaal 1 -100). In 2017 was het 78 bij een respons van 43%. "*Laagdrempelig, gastvrij en voel mij welkom*" scoren hoog (boven de 80). Punt van aandacht op stichtingsniveau is "*het imago*" en daarbinnen "*het onderscheidend zijn*" (score 65).

c. Inspectie / visitatie
Er hebben op twee scholen inspectiebezoeken plaatsgevonden, te weten op de Keizel en Kei (18-02-2019) en de Kerstzwart (23-05-2019).

Het bezoek op de obs Kiezel en Kei betrof een herstelonderzoek. In oktober 2017 was de kwaliteit van het onderwijs (eindopbrengsten over 3 jaar) onvoldoende en werd een tekortkoming in het aanbod (burgerschap) geconstateerd. De school haalt nu (februari 2019) voldoende op de opbrengsten en heeft het aanbod op het gebied van burgerschap duidelijk beschreven. De kwaliteit is voldoende en de school valt nu weer onder het reguliere vierjaarlijkse toezicht.

De inspectie bezocht de obs Kerstzwartschool vanwege een onderzoek naar de kwaliteit van de vroeg- en voorschoolse educatie op kinderdagverblijven en in de groepen 1 en 2 van de basisschool. De Kerst Zwartschool maakt deel uit van de steekproef. Veel ging goed, van nieuwe dingen leren in kleine stapjes tot extra hulp bij en verkleinen van de achterstand. Wat nog beter kon was het expliciet verwoorden wat er op de school gebeurt.

Voor de volledige rapporten zie Inspectierapport Kiezel en Kei en Inspectierapport Kerst Zwart

Daarnaast is in het tweede gedeelte van 2019 gestart met een werkgroep die het proces gaat ondersteunen bij het formuleren en bepalen van schooleigen normen met behulp van de referentieniveaus voor lezen, taal en rekenen (zie Handreiking PO raad voor bepalen van ambitieuze en realistische schoolnormen).

In 2019 heeft er geen bestuursgericht toezicht van de inspectie plaats gevonden. Er heeft geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

d. Passend Onderwijs

Alle scholen dienen te beschikken over het niveau van basisondersteuning, waardoor in principe alle leerlingen op de basisschool opgevangen moeten worden, conform afspraken uit het ondersteuningsplan van het SWV IJssel Berkel. Het bestuur ontvangt hiervoor middelen. Deze worden één op één "doorgesluisd "(IB uren en onderwijsassistenten). Er wordt onderzocht of er een landelijke norm kan komen voor basisondersteuning. Daarnaast kunnen scholen een beroep doen op extra ondersteuning

(arrangementen). Verantwoording van de ontvangen middelen vanuit het samenwerkingsverband vindt plaats aan het desbetreffende samenwerkingsverband. Zie overzicht volgende pagina.

Leraren in het PO zijn nog altijd kritisch: ze ervaren meer werkdruk en kunnen leerlingen niet die aandacht geven die ze nodig hebben[6]. Belangrijk is, dat scholen hun eigen grenzen en mogelijkheden *"goed bewaken en aangeven"*. Dit is sinds het coronavirus nog belangrijker geworden.

Minister Slob heeft in de 13de voortgangsrapportage over passend onderwijs[7] met ruim 5000 mensen gesproken over passend onderwijs. Daarin komt o.a. naar voren, dat leraren, in het bijzonder en het regulier onderwijs, nog beter ondersteund kunnen worden om leerlingen met een ondersteuningsbehoefte te begeleiden. En ook dat ouders vroegtijdig en meer als partner betrokken zouden kunnen worden.

Het in gang gezette traject om Da Vinci (3.0) onder te brengen bij het samenwerkingsverband IJssel|Berkel is op 1 augustus 2019 formeel geëffectueerd. Het is een afdeling binnen de Diekmaat, bekostigd door en vanuit het samenwerkingsverband. De aansturing gebeurt door directie van de Diekmaat. Da Vinci 3.0 participeert in de ketenorganisatie rondom hoogbegaafdheid (subsidie via het ministerie van OC en W). Daarbij wordt ook de mogelijkheid van een vooruitwerklab bij de Diekmaat onderzocht.

[6] Aob, het schoolblad november 2018

[7] Kamerbrief over de voortgang en evaluatie passend onderwijs, 19 juni 2019

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

OPONOA
Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Verantwoording ontvangen middelen passend onderwijs

Samenwerkingsverband IJssel | Berkel
Kalenderjaar 201 9

ijssel berkel
passend onderwijs voor elk kind

Algemeen	
Naam bestuur	OPONOA

Deel 1. Middelen basisondersteuning

Totaal middelen basisondersteuning	€	Toelichting
Nog te besteden middelen basisondersteuning ultimo 2018:	0	Conform ontvangen verantwoording over kalenderjaar 2018.
Ontvangen middelen basisondersteuning jan t/m jul 2019:	183.286	Betreft 7/12 deel van schooljaar 2018-2019.
Ontvangen middelen basisondersteuning aug t/m dec 2019:	123.775	Betreft 5/12 deel van schooljaar 2019-2020.
Totaal te besteden middelen basisondersteuning in 2019:	**307.061**	
Ingezette middelen basisondersteuning in 2019:	307.061	
Nog te besteden middelen basisondersteuning ultimo 2019:	0	

Specificatie besteding middelen basisondersteuning in 2019		
Categorie	**Ingezette middelen €**	**Activiteiten en resultaten (zo specifiek mogelijk)**
Loonkosten leerkracht(en)		
Loonkosten intern begeleider(s)	247.490	Gedeelte van de loonkosten IB-ers, ingezet voor begeleiding leerlingen (75%)
Loonkosten onderwijsassistent(en)	59.571	Elk onderwijsteam heeft een (extra) onderwijsassistent voor inzet op meerdere scholen, daar waar extra begeleiding voor leerlingen nodig is. Genoemd bedrag is een gedeelte van de loonkosten daarvan

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Mate van doelrealisatie Alle scholen voldoen minimaal aan het niveau van basisondersteuning. Dat is het doel van de middelen basisondersteuning. In welke mate is deze doelstelling volgens u behaald?[8] Geef het aantal scholen aan dat, vanuit het perspectief van het schoolbestuur, de basisondersteuning zichtbaar op orde heeft.		
	Aantal scholen	**Toelichting**
In zeer sterke mate		
In sterke mate		
In enige mate		
Niet of nauwelijks		
Totaal aantal scholen binnen SWV IJssel | Berkel	15	Wisselend beeld per school. Vooral complexe pedagogische/didactische vaardigheden verdient aandacht.

Deel 2. Middelen hoogbegaafdheid en extra ondersteuning

Totaal middelen hoogbegaafdheid	€	Toelichting
Nog te besteden middelen hoogbegaafdheid ultimo 2018:	0	Conform ontvangen verantwoording over kalenderjaar 2018.
Ontvangen middelen hoogbegaafdheid jan t/m jul 2019:	27.081	Betreft 7/12 deel van schooljaar 2018-2019.
Totaal te besteden middelen hoogbegaafdheid 2019:	27.081	
Ingezette middelen hoogbegaafdheid in 2019:	**27.081**	
Nog te besteden middelen hoogbegaafdheid ultimo 2019:	**0**	

Specificatie besteding middelen hoogbegaafdheid in 2019		
Categorie	**Ingezette middelen €**	**Activiteiten en resultaten (zo specifiek mogelijk)**
Loonkosten leerkracht(en)	9.744	Inzet loc.coördinator specifiek voor Da Vinci
Loonkosten intern begeleider(s)	4.174	Inzet IB-er specifiek voor Da Vinci
Loonkosten onderwijsassistent(en)	13.163	Inzet extra onderwijsassistent Da Vinci

[8] In het Ondersteuningsplan 2018-2022 is opgenomen dat schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor het monitoren van het niveau van basisondersteuning op alle scholen.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Totaal middelen extra ondersteuning	€	Toelichting
Nog te besteden middelen extra ondersteuning ultimo 2018:	0	Conform ontvangen verantwoording over kalenderjaar 2018.
Ontvangen middelen extra ondersteuning jan t/m jul 2019:	43.330	Betreft 7/12 deel van schooljaar 2018-2019.
Ontvangen middelen extra ondersteuning aug t/m dec 2019:	29.267	Betreft 5/12 deel van schooljaar 2019-2020.
Totaal te besteden middelen extra ondersteuning 2019:	72.597	
Ingezette middelen extra ondersteuning in 2019:	**72.597**	
Nog te besteden middelen extra ondersteuning ultimo 2019:	**0**	

Specificatie besteding middelen extra ondersteuning in 2019
Deze middelen zijn bedoeld voor het bieden van extra ondersteuning op scholen. Van belang is dat deze middelen flexibel beschikbaar zijn (en blijven) om in te kunnen zetten voor het financieren van de benodigde extra ondersteuning. De middelen zijn dus niet bestemd voor inzet van reguliere formatie.

Categorie	Ingezette middelen €	Activiteiten en resultaten (zo specifiek mogelijk)
Loonkosten niet zijnde reguliere formatie	13.088	Vorming extra kleutergroep m.i.v. maart 2019.
Professionalisering		
Extra ondersteuning voor kind/groep/leerkracht	59.509	Extra inzet IB-ers en onderwijsassistenten voor ondersteuning leerlingen
Anders, namelijk:		

Mate van doelrealisatie
Het bieden van extra ondersteuning die is afgestemd op de onderwijsbehoeften van het kind en de ondersteuningsbehoeften van de leerkrachten. Dat is het doel van de middelen extra ondersteuning en hoogbegaafdheid.

In welke mate is deze doelstelling volgens u behaald?	☐ In zeer sterke mate ☐ In sterke mate ☐ In enige mate ☐ Niet of nauwelijks
Ruimte voor toelichting:	Binnen Oponoa/swv full time afdeling HB (Da Vinci) = geslaagd Bij scholen is expliciete aandacht voor HB nauwelijks gerealiseerd (enkele school daargelaten) – gebruik van expertise Da Vinci wordt niet gevraagd. Vanuit het SWV geen stimulans voor doorstroming leerlingen naar Da Vinci (2019/2020 nul leerlingen)

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

2.2 Personeel en Professionalisering

e. Professionalisering

De verschillende activiteiten rondom professionalisering van de scholen en teams is zichtbaar in het bestuurlijk draaiboek. De bestuurlijke draaiboeken worden in de MR-en besproken en goedgekeurd (vastgesteld door het College van Bestuur). In de jaargesprekken met directeuren onderwijs komen zowel het vorige alsmede het nieuwe bestuurlijke draaiboek aan de orde. Naast de vier kernwaarden uit het Strategisch Beleidsplan zijn ook de onderdelen leren van elkaar en professionalisering opgenomen. De uitwerking hiervan varieert van heel instrumenteel (kwaliteitskaarten) tot meer op gedrag (eigenaarschap).

School overstijgende onderdelen (samen werken en kennis delen) en toe werken naar één onderwijsteam (ook formatief en gebruik maken van specialisten) verdient de nodige aandacht en verdere uitwerking (zie ook stip op de horizon).
Zoals eerder aangegeven (paragraaf 2.1.) is het Strategisch beleidsplan het kader waarbinnen en waaraan de activiteiten gekoppeld zijn. Voor individuele professionalisering is er een koppeling met de gesprekken-cyclus en zijn er voor elk personeelslid keuzemogelijkheden uit de OPONOA Academie. Zie OPONOA-academie en E-learning wizard

f. Uitkering na ontslag

Er zijn in 2019 twee uitkeringen na ontslag aangevraagd en toegekend. Deze komen allebei t.l.v. het Participatiefonds, aangezien het ontslagen na een vervangingsaanstelling betreft.
Er zijn ultimo 2019 geen eigen wachtgelders binnen de stichting.

g. Aanpak werkdruk

Om de werkdruk terug te dringen, sloten PO-raad en vakbonden met minister Slob in februari 2018 het Werkdrukakkoord. Onder verantwoordelijkheid van het schoolbestuur kregen de teams een rol in de aanpak van hun eigen werkdruk. Met het akkoord kwam in het schooljaar (2018/2019) 237 miljoen euro beschikbaar (€ 155 per leerling). Voor 2019 /2020 is dit bedrag verhoogt naar € 220,08 per leerling.

Uit recent onderzoek van DUO Onderzoek[9], blijkt dat acht op de tien schoolbesturen aan zijn schoolteams de hiervoor gemaakte plannen heeft kunnen waarmaken. Het werkdrukgeld is daarmee ook uitgegeven en voornamelijk besteed aan extra handen: onderwijsassistenten (78%), leraren (56%), vakleerkrachten voor b.v. bewegingsonderwijs (49%). Binnen de stichting wordt vooral gekozen voor formatieve inzet extra personeel, voor chromebooks of andere ICT-inzet. De inzet voor bewegingsonderwijs wordt separaat bekostigd uit de PAB-middelen. De bespreking over de inzet van de werkdrukmiddelen is conform het stappenplan van de vakbonden en het verantwoordingsmodel van de PO-raad. Hier ligt ook een link met het werkverdelingsplan.

[9] DUO onderwijsonderzoek en advies, rapportage onderzoek werkdrukmiddelen, juli 2019

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Verantwoording werkdrukmiddelen

Afstemming besteding werkdrukmiddelen	
Is het gesprek gevoerd met het team over de besteding	Ja
Heeft de PMR ingestemd met het voorstel voor de besteding	Ja

Besteding werkdrukmiddelen	
Personeel	€ 216.714
Materieel	€ 35.066
Professionalisering	€ 675
Overig	€ 3.273

Werkverdelingsplan
In de CAO PO 2018 -2019 is bepaald, dat alle scholen in het primair onderwijs per 01-08-2019 met een werkverdelingsplan gaan werken. Het is een samenvattend plan, waarbij niet alleen zaken als de onderlinge taakverdeling aan de orde komen, maar ook besluitvorming, pauze-regeling, activiteiten en arbeidstijden. Via voorlichting in directieberaad en GMR en nieuwsbrieven aan alle personeelsleden is een ieder geïnformeerd. Daarnaast is een format (CNV onderwijsbond) aangeleverd met een bijbehorend stappenplan procesafspraken.

Op het directieberaad van juli is de eerste uitvoering van het werkverdelingsplan geëvalueerd en zijn afspraken gemaakt om verbeterpunten in een volgend plan mee te nemen. Te denken valt aan concretisering van gemaakte afspraken over pauzes, groepsverdeling en het terugkomen van personeelsleden.

Ziekteverzuim en plan V
In 2019 zijn er verschillende maatregelen ingezet om het ziekteverzuim binnen de stichting terug te dringen. Er is extra aanvullende dienstverlening ingezet vanuit de CABO voor het terugdringen van dit verzuim. Dit heeft geresulteerd in herziening van het ziekteverzuimbeleid en ondersteuning in lopende verzuimtrajecten.

De rollen en verantwoordlijkheden in het verzuimproces zijn gewijzigd (locatie-coördinator is casemanager) en er heeft een wijziging in de arbo-dienstverlener plaats gevonden, passend bij de hernieuwde visie op verzuim. Dit heeft verder geleid tot een spreekuur op locatie, kortere communicatielijnen en directe beschikbaarheid van gezondheidscoach en bedrijfsarts.
Al deze maatregelen werpen nu hun vruchten af. Het ziekteverzuim is gedaald van 7,33% in 2018 tot 4,33 in 2019.

Plan V
In 2019 zijn we aan de slag gegaan met Plan V van het vervangingsfonds met als doel het dalende verzuim blijvend vast te houden. Er is een werkgroep gevormd (leerkrachten, locatie-coördinatoren, directeur onderwijsteam, lid CvB en 2 begeleiders PF/VF) die het proces helpt te implementeren. Op basis van documentanalyse, gesprekken met

leidinggevenden, dossierschouw verzuimdossiers, is er een 0-meting en een probleemanalyse opgesteld. Dit alles is in de werkgroep besproken en gepresenteerd in het directieberaad (juni). Daar is opgehaald waar de behoeften liggen en dat is meegenomen in het Plan van Aanpak (van cursus tot verzuimfolder). In 2020 een eindmeting en eindverslag.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

h. strategisch personeelsbeleid

Om jong personeel in een krimpende arbeidsmarkt voor de stichting te behouden, waarbij ook de omvang van het personeelsbestand in lijn is met vergrijzing (uittreden FPU) en krimp, heeft het College van Bestuur in de afgelopen periode diverse activiteiten ontplooid. Hier ligt ook nadrukkelijk een link met het nadenken over en werken aan de continuïteit en duurzaamheid van de eigen organisatie, de zogenaamde *"stip op de horizon"*.

Allereerst zijn er, evenals een aantal jaren geleden, zogenaamde toekomstgesprekken met alle personeelsleden (extern ondersteund) opgestart. Op basis van de uitkomsten zijn vervolgens generieke maatregelen dan wel maatwerkoplossingen ontwikkeld.

Ook worden medewerkers nader geïnformeerd over mogelijkheden van het pensioen (ABP) en de mogelijkheden van duurzame inzetbaarheid[10].
Enkele personeelsleden maken inmiddels gebruik van duurzame inzetbaarheid voor ouderen (vanaf 57 jaar).
Wat het principeakkoord over de pensioenen betekent voor het verdere verloop van vervroegd uittreden is op dit moment onbekend.

Ten tweede is onderzocht hoeveel personeelsleden in de afgelopen 5 jaar (2014 -2019) uit dienst zijn gegaan (op eigen verzoek, wegens ziekte of met pensioen. Dit betrof gemiddeld 7 fte per jaar.

Ten derde hebben we gekeken wat de vervangingsvraag was in die genoemde periode, rekening houdend dat er wel een stijging van het ziekteverzuim heeft plaats- gevonden. Gemiddeld 10 fte.

Vervolgens is gekeken of we de invalpool konden uitbreiden op basis van de beschikbare data en rekening houdend met de te verwachten uitstroom van OP en directie de komende jaren. Mogelijkerwijs zouden we een periode van 2 à 3 jaar moeten *"overbruggen"* (krimp versus noodzakelijk op termijn). Het binden van jong personeel met een vaste aanstelling (b.v. 0,65 of 0,85) aan onze stichting werd bovendien versterkt doordat schoolbesturen in de omgeving *"trokken"* aan onze invallers. Dit proces is versterkt door de afschaffing van de ambtenarenstatus van personeel werkzaam in het openbaar onderwijs (WNRA).

Een combinatie van voorgaande ontwikkelingen heeft ertoe geleid, dat we 21 personeelsleden een vaste aanstelling (0,85) hebben kunnen geven per 01-08-2019.

Herijking onderwijsteams (stip op de horizon)
Als antwoord op de krimp is in 2016 -2017 gestart met het werken in onderwijsteams, waarbij tevens via een bottum-up proces een nieuw SBP is ontwikkeld. De demografische ontwikkelingen (dubbele ontgroening) zetten echter door, het leerlingaantal daalt en de uitstroom van personeel komt door het opschuiven van de pensioenleeftijd later op gang.

Voor het College van Bestuur voldoende reden om na te denken over de duurzaamheid van de eigen organisatie, nu en in de toekomst, rekening houdend met de diverse ontwikkelingen en te kijken naar de meest passende organisatiestructuur (herijking onderwijsteams). Aangezien elementen uit het SBP (leren van elkaar en professionele leergemeenschappen) overlap vertonen met het werken in onderwijsteams (kennisdeling) wordt het proces extern begeleid door Frank Schreibers.

[10] (meerjaren) Bestuursformatieplan 2019/2020 e.v. stichting OPONOA

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Er is gestart met een tweetal sessies in het voorjaar met locatie-coördinatoren en DOT-ers (directeuren onderwijsteam) en GMR/RvT. De uitkomsten lieten het beeld zien, dat kortere communicatielijnen (*"soms ervaren van ruis"*) en een duidelijke taak- en bevoegdheid verdeling (*"tussenlaag"*) belangrijk zijn en het leren van elkaar (onderwijsteams) behouden c.q. uitgebouwd zou moeten worden. Dit beeld kwam overeen met de uitkomsten van gesprekken tussen de medewerkers VF/PF en locatie-coördinatoren(Plan V).

Op het directieberaad vlak voor de zomervakantie zijn de uitkomsten en de recente ontwikkelingen (verregaande krimp en wellicht daardoor sluiting van scholen) en consequenties gedeeld en besproken. Het werken in en met onderwijsteams blijft, waarbij het uitgangspunt is, dat de locatie-coördinator verantwoordelijk is voor de dagelijkse leiding en het onderwijskundige proces op de school. De directeur onderwijsteam (DOT-er) is daarbij vooral ondersteunend en faciliterend (en eind-verantwoordelijk). De ontstane vacatures van twee DOT-ers vanwege vervroegde uitdiensttreding (pensioen) zijn, gelet op de geschetste ontwikkelingen dan ook niet herbezet. De personeelsleden zijn steeds via een nieuwsbrief over de voortgang geïnformeerd.

Het proces van de koppeling met het strategisch beleidsplan (waar staan we nu met onze ambities en wat zien we concreet terug) heeft helaas vanaf eind 2019 vertraging opgelopen door (langdurige) ziekte van de extern deskundige. Bovendien gingen de geplande onderwijscafés (voor ouders en personeel) m.b.t. het SBP in 2020 niet door vanwege de coronacrisis en zijn verschoven naar een later tijdstip.

Continuïteit en duurzaamheid van de organisatie
Vanaf de start van de stichting is de financiële administratie (behoudens de salarisadministratie) in eigen beheer uitgevoerd. De toegenomen complexiteit en verantwoordingsplicht op het gebied van financiën roept de vraag op of de keuze bij de start in 2003 nog wenselijk is. De organisatie bij uitval van de betrokken medewerkers (twee) is kwetsbaar.

Voor een deel is dit ondervangen door gebruik van dezelfde programma's als het administratiekantoor.
In 2019 is er binnen de stichting gekozen om te werken met DATAPAS, een financieel programma wat exact inzage geeft in de werkelijke personele en materiele lasten per school. Dit sluit aan bij de lijn om de verantwoordelijkheid zo laag als mogelijk in de organisatie te leggen. Door dit laatste neemt de controlefunctie toe evenals de ondersteuning van de locatie-coördinatoren. In 2020 wordt dit verder *"uitgerold, inclusief scholing"*. Ook is er in 2019 gestart met het nadenken over de opvolging van het College van Bestuur (in 2021; na elkaar), waarbij er door de RvT gekozen is, om moverende redenen (zie ook stip op de horizon), de omvang terug te brengen van 2 naar 1 persoon.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Verantwoording besteding middelen Prestatiebox

DOEL VAN DE BEKOSTIGING VOLGENS REGELING	TOELICHTING	UITGAVEN 2019
Realiseren afspraken t.a.v. opbrengstgericht werken onderscheidenlijk professionalisering van leraren en schoolleiders die in het bestuursakkoord zijn vastgelegd.	- Professionalisering volgens meerj.overzicht OT	115.893,00
	- Professionalisering bovenschools	1.084,00
	- Schoolleidersregister/Lerarenregister	3.933,00
	- Studiedagen	9.212,00
	- Gymonderwijs (ged)	185.126,00
Voor 2019: 386.838	- Kosten hoogbegaafden	16.913,00
	- Da Vinci	2.059,00
	- Coördinatoren ICT	5.035,00
	In 2015 hebben schoolbesturen een implementatie- en investeringsplan voor onderwijs en ICT 90% van de scholen gebruikt in 2020 dagelijks leer-materiaal in het primair proces Daartoe hebben leraren voldoende ICT-basisvaardig-heden en zetten ze deze in hun lespraktijk in.	25.448,00
Subsidie voor het versterken van de samenhang binnen en de kwaliteit van cultuureducatie	Met het oog op brede vorming van de leerling: - bevorderen scholen het onderzoekend leren van leerlingen, zoals afgesproken in het Techniekpact - verbeteren scholen de kwaliteit van cultuureducatie door uitvoering van het programma *Cultuureducatie met kwaliteit* en het uitvoeren van afspraken uit het *Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs*	22.135,00
	Totale uitgaven Prestatiebox 2019	**386.838,00**

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

2.3 Huisvesting en facilitair

Onderhoudsplanning
Door Thero bv is in 2017 een meerjaren onderhoudsplanning opgesteld voor de komende 10 jaar (globaal) en een uitgebreide, gedetailleerde planning voor de komende vier jaar. Jaarlijks vindt er een update plaats. De afgelopen jaren is er in eerste instantie bij sommige scholen minder groot onderhoud uitgevoerd, in afwachting van de instandhouding van deze schoolgebouwen (op basis van de eigen visie besturen) gekoppeld aan een Integraal Huisvestings Plan (IHP) van de gemeente Berkelland (besturen samen met de gemeente). Inmiddels vinden er ook op deze schoolgebouwen (gedeeltelijk) aanpassingen plaats om het onderhoud op niveau te houden (vertraging IHP).
Naar aanleiding daarvan is besloten om de dotatie aan de onderhoudsvoorziening de komende jaren op € 400.000 te begroten.
Stip op de horizon
Zoals in paragraaf 2.2 is aangegeven, zet de daling van het leerlingaantal door en dienen we te kijken naar de continuïteit en duurzaamheid van onze eigen organisatie en de scholen. Het uitgangspunt van de stichting is om scholen zo lang als het mogelijk is open te houden (met name in de kleine kernen i.v.m. leefbaarheid) en te blijven werken in en met onderwijsteams. Echter niet ten koste van alles. Naast personele factoren (b.v. anders organiseren) en materiële zaken (b.v. leegstand) om scholen open te houden dan wel te sluiten, spelen ook zaken als sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen (groep joep) een rol. De instandhouding van een aantal scholen staat onder druk.

Onderwijsvisie gemeenten
In mei 2019 is het bestuurlijk overleg over de onderwijsvisie in de gemeente Berkelland weer opgestart met het bespreken van het IHP-proces, wat extern begeleid wordt door de heer Kok. In 2019 zijn er tussen gemeente en besturen gesprekken gevoerd over aanvullende voorwaarden, visie op de onderwijslocaties en consequenties voor de huisvesting. Dit dient uiteindelijk te resulteren in een IHP voor 16 jaar, waarin verschillende fasen en budgetten geconcretiseerd gaan worden, waarvan de eerste 4 à 5 jaar uitgewerkt en de jaren daarna op hoofdlijnen. Naar verwachting zal het IHP van de gemeente Berkelland voor de zomervakantie 2020 in de gemeenteraad behandeld worden.

In de gemeente Oost Gelre heeft de stichting OPONOA samen met Delta een aanvraag ingediend voor een voorziening onderwijshuisvesting 't Palet en St. Willibrordus. Ouders en wijkbewoners zijn voor de zomervakantie geïnformeerd. Het College van B&W heeft de raad gevraagd een krediet ter beschikking te stellen. Dit heeft (in eerste instantie) vertraging opgelopen, doordat er in de raad eerst een discussie is gevoerd over welke locatie voorrang had (de Bron of locatie Willibrordus). Vanaf het begin is steeds aangegeven dat locatie St. Willibrordus (door schoolbesturen) de voorkeur had. Dit heeft de raad ook bevestigd en het krediet beschikbaar gesteld. Het ingezette traject werd vervolgens voortgezet.

Ruimteberekening (leegstand)
Door Thero adviesbureau is een ruimtebehoefte opgesteld, waarbij naast de wettelijke norm (waar een school recht op heeft op grond van het huidige aantal leerlingen / groep), het zogenaamde Bruto Vloer Oppervlak

(BVO) is berekend. Meetmoment leerlingaantal oktober 2018. Tevens is een inschatting gemaakt van de ruimtebehoefte in 2023. Duidelijk is dat er dan een overschot is van 3716 m2 (ongeveer 33 groepen). Dit heeft invloed op de instandhouding van scholen. Herbezetting lukt slechts in zeer beperkte mate - te weinig aanbod).

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Gelet op de hiervoor geschetste ontwikkelingen zal er in 2020 een nieuw meerjaren onderhoudsplanning opgesteld worden, waarbij er een koppeling plaats vindt tussen de onderwijsvisie v.d. stichting (stip op de horizon) en het IHP van de gemeente Berkelland.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

In 2017 is besloten een begin te maken met verduurzaming van scholen door te gaan investeren in zonnepanelen en ledverlichting. Hiervoor zijn wij in zee gegaan met "Slim Opgewekt". Zij plaatsen niet alleen zonnepanelen en ledverlichting, maar zorgen ook voor een compleet lesprogramma (zie www.slimopgewekt.nl). Hiermee worden de kinderen er ook bij betrokken, om ze bewust te maken van het belang van een beter milieu. Inmiddels zijn de Kerstzwartschool, de Berkel en de Heuvelschool naar volle tevredenheid verduurzaamd. In 2019 zijn bij de Diekmaat en de Keikamp de voorbereidingen gestart voor het duurzaamheidsproject. Zij zullen begin 2020 klaar zijn.

Schoonmaak

N.a.v. de accountantscontrole in 2018 is ook voor de schoonmaak een Europese aanbesteding opgestart en begeleidt door een extern bedrijf (Contractables). Met ingang van januari 2019 is CSU het nieuwe schoonmaakbedrijf dat de aanbesteding heeft gewonnen. Na enkele maanden zijn er (veel) problemen ontstaan. Onder andere over het verminderen van het aantal uren van schoonmakers en het uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden daarbinnen. Tevens is de zomerschoonmaak op veel scholen niet of niet naar behoren uitgevoerd.

In het veld is, terecht, veel ontevredenheid. Wij hebben Contractables in de arm genomen om het contractbeheer m.b.t. CSU over te nemen. Aan het eind van het jaar bleven er klachten van scholen en MR-en bestaan.

Ondanks diverse gesprekken (tot op het hoogste niveau) heeft het niet geleid tot een aanvaardbaar niveau van schoonmaak en zal het contract met CSU per 1 april 2020 ontbonden worden.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

3. Continuïteitspagina

3.1 Financieel beleid

De inspectie van het Onderwijs houdt sinds 2008 toezicht op het financieel beheer in het onderwijs. Met betrekking tot het kwaliteitsgebied "*financieel beheer*" richt het financieel toezicht zich in alle onderwijssectoren op dezelfde drie aspecten, te weten continuïteit, rechtmatigheid en doelmatigheid[11].

De inspectie kijkt vooral bij het financieel beheer naar de (financiële) continuïteit van de organisatie (is de financiële positie voldoende om goed onderwijs te blijven verzorgen?). Hierbij maakt de inspectie gebruik van de kengetallen kapitalisatiefactor, solvabiliteit 2, liquiditeit, rentabiliteit en weerstandsvermogen. De ratio's van deze getallen zijn voor de stichting goed (zie paragraaf 3.3) [12]. Over 2019 is er wel een te hoge buffer (volgens PO-Raad model "*Verantwoording van de financiële positie*"). Deze wordt mede veroorzaakt door de ontvangst van extra Rijksbijdragen eind 2019. Volgens de richtlijnen van de jaarverslaggeving moeten deze baten in 2019 worden verantwoord. De uitgaven betreffen hoofdzakelijk extra loonkosten in februari 2020. Aangezien de uitgaven in 2020 zijn, hebben wij hiervoor een bestemmingsreserve gevormd.

Bij een organisatie in een krimpregio is het van belang een balans te vinden tussen de verminderde inkomsten als gevolg van de leerlingendaling en de afname c.q. vermindering van de personele lasten. In 2019 zijn deze personele lasten gedaald met € 327.239, vooral door lagere reguliere loonkosten en lagere vervangingskosten (zie ook continuïteitspagina).

Bij het rechtmatigheidstoezicht baseert de inspectie zich in eerste instantie op de werkzaamheden van de instellingsaccountants. Jaarlijks is er bij het jaarverslag van de stichting ook een uitgebreid accountantsverslag, naast de accountantsverklaring, voor intern gebruik bij de RvT beschikbaar.
Over de financiële doelmatigheid geeft de inspectie vooralsnog geen oordeel. Hier licht wel een link met de opbouw van de reserves, waarbij de aspecten continuïteit(ondergrens) en doelmatigheid (bovenwaarde) relevant zijn. Voor de stichting zal er in de loop van 2020 een nieuwe financiële risicoanalyse (extern door de Cabo) worden uitgevoerd, waarbij naast een hernieuwde inventarisatie van de risico's ook de omvang van de "*noodzakelijke buffer*" bekeken worden. Op basis daarvan bekijken of extra investeringen in bijv. ICT of onderhoud mogelijk en wenselijk zijn.

Vanuit het oogpunt van diversiteit van teams en behoud van jong personeel in een krimpende arbeidsmarkt, ook in tijden van leerlingendaling, zijn toekomstgesprekken gehouden met alle personeelsleden, om te inventariseren en aan personeelsleden de mogelijkheden m.b.t. pensioen en duurzame inzetbaarheid duidelijk te maken. Bovendien is de invalpool uitgebreid. In totaal hebben we hierdoor 21 personeelsleden een vaste aanstelling kunnen geven (zie ook 2.2. – h strategisch personeelsbeleid).
Vanzelfsprekend speelt bij het financieel beheer ook het afdekken van (financiële) risico's en de omvang die een buffer zou moeten hebben.

[11] Het verhaal achter de financiële cijfers, Oberon 4 december 2019, Utrecht

[12] Het verhaal achter de financiële cijfers, Oberon 4 december 2019, Utrecht

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

k. Treasury verslag

Onderwijsbesturen die worden gefinancierd door het Ministerie van OC en W moeten de subsidies (rijksvergoedingen) inzetten voor het onderwijs.
In de regeling "*Beleggen, Lenen en derivaten OC en W 2016*" heeft het ministerie van OC en W de regels vastgelegd rondom treasury van de door haar gefinancierde instellingen. Stichting OPONOA heeft eind 2016 de nieuwe regeling in acht genomen en in april 2017 is het nieuwe, thans nog geldende, treasurystatuut opgesteld.
Zowel in 2018 als in 2019 was er geen sprake van beleggingen, leningen en derivaten. Aspecten als looptijd, omvang en soorten zijn derhalve niet relevant / n.v.t. Ten opzichte van 2018 zijn de liquide middelen gestegen met € 102.325.
In 2017 is besloten te investeren in zonnepanelen en ledverlichting. Dit levert het meeste rendement op en het minste risico (zie paragraaf 2.3. huisvesting).
De rentestand is op dit moment historisch laag. De spaarrente op onze spaarrekening is variabel en was in 2019 0,01%. Vanaf 1 mei 2020 hanteert de bank negatieve rente van 0,5% bij een saldo van 1 miljoen per rekening. Dit impliceert, dat de stichting binnen de geldende regeling moet nadenken over mogelijke alternatieven.

VERWIJZING Dubbelklik hieronder voor het Treasurystatuut.

Treasurystatuut
Stichting OPONOA

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

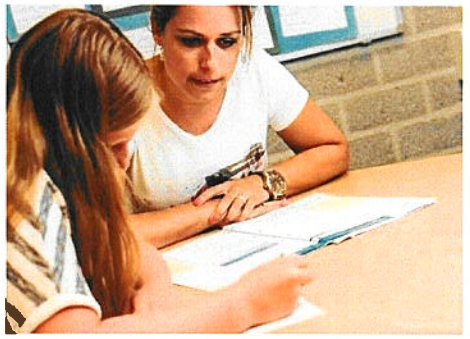
PDF
Treasurystatuut 2017.pdf

l. Allocatie middelen

Vanaf het begin van de stichting (2003) worden de middelen bovenschools verwerkt en ontvangen de scholen gelden voor met name zelfbeheer, professionalisering en investeringsbudgetten (centraal en decentraal wat nodig is).
Met ingang van 2020 zal dit anders ingericht worden. De gelden zullen dan in eerste instantie decentraal verdeeld worden en centraal waar nodig is. Scholen krijgen hiermee meer zeggenschap en verantwoordelijkheid over hun eigen middelen en zullen ook hun eigen begroting opmaken.
Met het dynamisch managemantsysteem "Datapas" zijn de financiën volkomen transparant en is inzichtelijk wat de baten en lasten per school en de noodzakelijke kosten bovenschools zijn.

m. Onderwijsachterstanden

De ontvangen middelen voor onderwijsachterstanden worden toegekend en zitten in de formatie van de scholen. De betreffende scholen komen daarvoor in aanmerking op grond van de schoolscores. In schooljaar 2019/2020 gaat het om de scholen 't Palet, Op d'n Esch, Menno ter Braak, Noord en G.A. van de Lugt. De middelen worden ingezet ter ondersteuning van (vooral) het taal- en leesonderwijs (extra onderwijsassistenten).

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

3.2 Risico's en risicobeheersing

Interne risicobeheersingssysteem
Enkele jaren geleden heeft de stichting OPONOA na een tweetal uitgebreide sessies met het College van Bestuur en de Raad van Toezicht de risico's van en voor de stichting geïdentificeerd, benoemd en vervolgens gekeken welke beheersmaatregelen daarvoor (eventueel) noodzakelijk zijn. Waar mogelijk zijn deze risico's financieel gekwantificeerd. Jaarlijks vindt er een actualisatie van de risico's plaats.

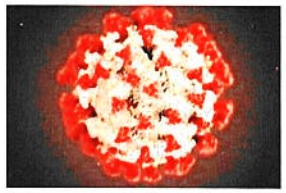
In 2020 zal er een nieuwe financiële risicoanalyse (extern begeleidt) uitgevoerd worden, enerzijds om de risico's (hernieuwd) in beeld te krijgen en anderzijds om de benodigde buffer om de financiële risico's af te dekken vast te stellen. Hierdoor ontstaat dan waarschijnlijk (zie paragraaf 2.4. en 3.3) ruimte om extra te investeren in bijv. ICT (digitalisering) en of groot onderhoud. Hier ligt een link met de onderwijsvisie van de stichting, het in stand houden van scholen en het IHP van de gemeente Berkelland (zie paragraaf 2.3).

Risico's worden hier gedefinieerd als *"elke gebeurtenis of incident dat het behalen van de resultaten (uitvoering van de organisatie) in gevaar brengt"*. Op de volgende pagina een samenvatting van de risico's. Voor uitgebreide (tekstuele) informatie zie de begroting 2020.

Corona-virus (Covid-19)
De NBA (Koninklijke Beroepsorganisatie van Accountants) heeft een zogenaamd vijfde bericht uitgebracht over de impact van het coronavirus op de accountantswerkzaamheden. Mede als gevolg hiervan dient in het jaarverslag aandacht te worden besteed aan het virus en de impact die het op een organisatie zou kunnen hebben[13].

Op de korte termijn heeft het Covid-19 virus vooralsnog geen grote financiële impact. Zo lopen de rijksvergoedingen gewoon door, hoeven er nog geen extra devices aangeschaft te worden voor het realiseren van onderwijs op afstand en zijn lagere huuropbrengsten gering (er wordt weinig *"verhuurd"*). Het ziekteverzuim is vooralsnog laag en extra vervanging is nog niet nodig (peildatum 21 april 2020).

Nu het kabinet op dinsdag 21 april jongstleden besloten heeft, dat de scholen na de meivakantie stapsgewijs weer gedeeltelijk open kunnen, wordt nagedacht hoe dat binnen de stichting vorm gegeven kan gaan worden. Hiervoor worden diverse protocollen gebruikt. De uitwerking zou kunnen leiden tot bijvoorbeeld extra kosten voor schoonmaak (middelen en of personeel) of de inzet van extra formatie (o.a. onderwijsassistenten) om groepen te splitsen. Daarnaast is het onduidelijk wat dit teweeg brengt bij het personeel (gevoelens van onveiligheid, angst, thuissituatie). E.e.a. zal leiden tot hogere vervangingskosten (stijging ziekteverzuim). Een financiële inschatting is op het moment van samenstellen van dit jaarverslag moeilijk te geven.

[13] Nieuwsbrief Infinite, april 2020

Geparafeerd voor waarderingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Samenvatting risicoparagraaf

In onderstaande tabel worden de onderwerpen uit de risicoparagraaf samengevat, welke zijn opgenomen in de begroting van 2019.

	Risico	*beheersmaatregel en acties*	*indicator*	*stand van zaken*
0	Corona virus (stand 11 mei)	• volgen en (waar mogelijk) anticiperen op protocollen	Protocollen – kosten middelen ziekteverzuim	Inventarisatie en levering middelen gereed Onduidelijk vergoeding kosten
1	(Wijziging) kleine scholen (toeslag) / bekostiging	• n.v.t. budget KST • Anders organiseren	Onderwijsconcept Nieuw bekostigingssysteem	Middelen OC&W, uitwerking onbekend
2	Onvoldoende onderscheidend vermogen	• investeren in professionalisering • duidelijke onderwijsvisie op schoolniveau (profileren) • jaarlijks gesprek door CvB met ouders en MR • pr en profilering incl. budget per school	imago van de school	Verbeterplannen per school Profileringsbudget van € 400,-- per school (2017) Externe ondersteuning
3	Onbetrouwbare rijksoverheid	• conservatief begroten • deelname netwerken (PO-raad, PPOG e.d.)	consistent beleid overheid	Vereenvoudiging/toereikendheid bekostiging
4	Weinig innovatief (scholen)	• stimuleren schoolontwikkeling / -innovatie (budget) • jaarlijks gesprek met team en MR door CvB • school (profilering) koppelen met SBP • investeren in professionalisering / onderzoekend leren	Bestuurlijk draaiboek organisatie onderwijs	Lopend Versnelling digitaliseren door COVID 19
5	Onvoldoende investering in middelen, methoden en schoolgebouw (leeftijd gebouwen)	• voorziening ophogen • MJOP monitoren/ bijstellen/ vernieuwen • Investeringsplan methode-vervanging en ICT	klachten ouders/ scholen/ MR achterstallig onderhoud verouderd materiaal	Voorziening opgehoogd Investeringsplan (OT) gereed (voor COVID 19) Nieuw MJOP najaar 2020
6	Geen/weinig instroom jong personeel	• gesprekkencyclus monitoren / digitaliseren • eigen vervangingspool / vaste aanstellingen jonge leerkrachten	Leeftijdsopbouw/uitstroomgegevens Loopbaangesprekken	Eigen vervangingspool Gesprekken >55 jaar gevoerd Jong personeel vast benoemd
7	Dalende leerlingaantallen	• t=0 hanteren • conservatief begroten • andere organisatievorm	geboortecijfers (prognoses) instroom versus uitstroom leerlingen	Hoge uitstroom komende jaren i.v.m. grote groepen 8 Daling duurt voort en hoger dan verwacht (2022/ 2023)
8	Lerarentekort	• diverse trajecten rondom instroom • invalpool	aantal vervangingsverzoeken versus realisatie	Eigen invalpool, maar deze dekt niet alle vervangingsaanvragen jong personeel vaste aanstelling gegeven
9	Verlies marktaandeel	• investeren in profilering en professionalisering • partners in schoolgebouwen / samenwerken	leerlingenaantal	Monitoring via Vensters PO en managementrapportage
10	Stijging ziekteverzuim	• Medewerker P&O • Monitoring maandelijks en bespreken in DOTO/SMT • Herziening verzuimprocedure (protocol) • digitalisering personeelsdossiers	Maandelijkse ziekteverzuimcijfers vervangingskosten	Locatie coördinator casemanager Detachering P&O medewerker Daling ziekteverzuim (voor corona) Digitalisering loopt

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

3.3 Ontwikkelingen in meerjarenperspectief

Leerlingen

	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)	T+1 2020	T+2 2021	T+3 2022
Aantal leerlingen	1912	1838	1750	1606	1559

De stichting Oponoa is werkzaam in een krimpregio en de leerlingaantallen dalen al sinds 2011.
Hierop is geanticipeerd door te werken met Onderwijsteams. Thans wordt eraan gewerkt om dit te optimaliseren (Stip op de horizon) en daarbij gelijktijdig de continuïteit en duurzaamheid van de stichting te waarborgen.

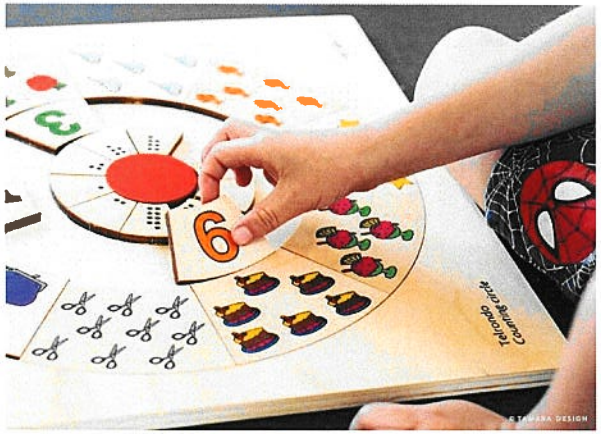
Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

FTE

Aantal FTE	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)	T+1 2020	T+2 2021	T+3 2022
Bestuur / management	7,90	7,90	4,90	3,90	3,90
Onderwijzend personeel	131,92	123,38	124,01	121,30	118,00
Ondersteunend personeel	21,29	23,34	23,60	24,00	23,00

De belangrijkste factoren die de ontwikkeling van het aantal FTE de komende jaren binnen het schoolbestuur beïnvloeden zijn vooral het niet invullen van vacatures. Vooral in het management vindt een daling van FTE plaats. Er zijn met ingang van 2020 nog 2 directeuren OT in plaats van 4 en het CvB zal eind 2021 van 2 naar 1 persoon gaan. Tevens zijn er toekomstgesprekken gevoerd, waardoor een aantal personeelsleden eerder met pensioen gaan (hierdoor dalen, naast het feitelijke FTE, ook de loonkosten. Wellicht in de (nabije) toekomst herhalen.
Oude directiefuncties verdwijnen en er zal meer gebruik worden gemaakt van combinaties (b.v. locatiecoördinator of IB op 2 scholen).

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

3.4 Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten

	Vorig jaar (T-1)	Begroting verslagjaar (T)	Realisatie verslagjaar (T)	T+1 2020	T+2 2021	T+3 2022	Verschil verslagjaar t.o.v. begroting	Verschil verslagjaar t.o.v. vorig jaar
BATEN								
Rijksbijdragen	13.506.217	13.132.977	13.766.402	13.133.613	12.684.164	12.333.691	633.425	260.185
Overige overheidsbijdragen en subsidies	80.936	52.108	79.593	51.200	46.200	47.108	27.485	-1.343
Baten werk in opdracht van derden								
Overige baten	59.677	32.295	64.863	47.931	47.931	47.931	32.568	5.186
TOTAAL BATEN	**13.646.830**	**13.217.380**	**13.910.858**	**13.232.744**	**12.778.295**	**12.428.730**	**693.478**	**264.028**
LASTEN								
Personeelslasten	11.359.864	11.239.739	11.032.625	11.071.026	10.698.653	10.466.594	-207.114	-327.239
Afschrijvingen	222.686	225.000	237.026	289.439	288.000	286.000	12.026	14.340
Huisvestingslasten	1.089.622	1.059.658	1.121.441	1.094.150	1.065.000	1.060.000	61.783	31.819
Overige lasten	881.755	692.983	871.975	778.129	750.000	740.000	178.992	-9.780
TOTAAL LASTEN	**13.553.927**	**13.217.380**	**13.263.067**	**13.232.744**	**12.801.653**	**12.552.594**	**45.687**	**-290.860**
SALDO								
Saldo baten en lasten	92.903	0	647.791	0	-23.358	-123.864	647.791	-26.832
Saldo financiële baten en lasten	410	0	315				315	-95
Saldo buitengewone baten en lasten								
TOTAAL RESULTAAT	**93.313**	**0**	**648.106**	**0**	**-23.358**	**-123.864**	**648.106**	**-26.927**

Geparafeerd voor waarderingsdoeleinden

Staat van baten en lasten belangrijkste verschillen t.o.v. begroting:

	Verschil verslagjaar t.o.v. begroting	
BATEN		
Rijksbijdragen	633.425	Regeling bijzondere bekostiging december 2019 i.v.m. CAO-afspraken: € 189.766 (uitgaven in februari 2020 aan eenmalige uitkering personeel) Verhoging PAB (0,962%) en ophoging werkdrukgelden met € 66,73 per leerling (september 2019) Regeling personele bekostiging opgehoogd voor schooljaar 2018/2019 (25 september 2019) en 2019/2020 (23 oktober 2019). Met deze beschikkingen is de door het Ministerie van OC&W beschikbare loonruimte voor 2019 toegekend (3,13%). SWV extra gelden i.v.m. arrangementen en extra ondersteuning (€ 34.910). Jaarlijkse indexering Prestatiebox (€ 8.388) Subsidie Lerarenbeurs en LOF niet begroot (€ 30.154) (afhankelijk van toekenning)
Overige overheidsbijdragen en subsidies	27.485	Subsidie Groene Schoolpleinen niet begroot (€ 17.500). Aanvragen gedurende het schooljaar. Diverse overdrachten i.v.m. arrangementen leerlingen niet zijnde SWV
Overige baten	32.568	Hoofdzakelijk bijdrage loonkosten i.v.m. detachering 2 personeelsleden
LASTEN		
Personeelslasten	-207.114	Loonkosten € 52.183 lager dan begroot. Dit komt vooral door lagere vervangingskosten en hogere uitkeringen i.v.m. ZWWAZO. Overige personele lasten € 154.931 lager dan begroot.

Geparafeerd voor identificatiedoeleinden

		De grootste afwijkingen betreffen: - Werkdrukgelden (- € 84.653): gedeeltelijk via formatie - ARBO (- € 19.857): lager ziekteverzuim - GMR (- € 30.869): volledige bedrag volgens faciliteitenregeling CAO begroot, maar niet alles is besteed - Ondersteuning Onderwijsteams (- € 45.820): minder externe ondersteuning in 2019 - Schoolontwikkeling (- € 35.617): bedrag wordt door de scholen meegenomen naar 2020 (inzet gedurende een schooljaar /2019-2020) - Conciërges (€ 37.605): bedrag hoger door overgang van conciërges van Sociale Dienst naar Carea en indexering. - Dotatie voorzieningen niet meegenomen in begroting (€37.612). Was ten tijde van het opmaken van de begroting nog niet te voorzien.
Afschrijvingen	12.026	Stijging vooral door investeringen in touchscreens op alle scholen (€ 238.000, afschrijving in 8 jaar) en verbouwing stafkantoor (€ 192.000, afschrijving in 10 jaar)
Huisvestingslasten	61.783	Tijdelijk dubbele huur stafbureau i.v.m. verbouwing nieuw kantoor (€ 9.960) Uitgaven t.l.v. Subsidie Groene Schoolpleinen niet begroot (€ 17.485). Subsidies zijn aangevraagd gedurende het schooljaar. Energielasten hoger dan begroot (€ 26.113)
Overige lasten	178.992	Advieskosten (€ 101.351). Extra advieskosten i.v.m. opstellen huisvestingsplan Thero, inhuur HRM-medewerker Cabo en procesbegeleiding Da Vinci (50% SWV/50% Oponoa). Leermiddelen (€ 58.203) hogere uitgaven vooral i.v.m. software OLP. Hieraan wordt meer uitgegeven, aangezien er meer wordt gewerkt met digitale methodes.

Opmerkingen t.a.v. continuïteitsparagraaf:

De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbegroting is de daling van de leerlingaantallen met 279 leerlingen in 3 jaar.
De loonkosten in 2020 zullen beduidend hoger zijn i.v.m. de eenmalige uitkering van € 875,- uit de regeling Bijzondere bekostiging (bedrag ontvangen in 2019) en de eenmalige uitkering van 33% van het verhoogde maandloon van januari 2020 uit de "*arbeidsvoorwaardelijke middelen*" van 2019.
De personeelslasten zullen verder dalen door verlaging van het aantal FTE in vooral bestuur/management functies.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Het negatieve saldo gaat uit van "*niets doen*". Dit is natuurlijk geen optie. Het negatieve saldo in T+2 (2021) en T+3 (2022) kan op verschillende manieren positief beïnvloed worden:

- Allereerst door bewegingsonderwijs in eigen beheer uit te voeren. Kostenreductie (250.000 euro).

- De afgelopen jaren hebben er steeds hogere prijsbijstellingen van het Ministerie plaatsgevonden, die de baten positief beïnvloeden. Aangezien de stichting conservatief begroot worden deze beperkt meegenomen.

- Wellicht is het een optie om in het najaar van 2020 of voorjaar van 2021 wederom toekomstgesprekken te voeren. De laatste keer heeft dit geresulteerd in gemiddeld 3 Fte per jaar (€ 180.000).

- Waarschijnlijk is 2022 een overgangsjaar voor de invoering van de vereenvoudiging van de bekostiging. De eerste modellen en berekeningen laten voor de stichting een positief beeld zien (€ 150.000). Onduidelijk is echter wat daarvan in de uiteindelijke versie "*overeind blijft*" .

- Daarnaast zijn er wellicht mogelijkheden om b.v. de schoonmaak te koppelen aan de werkelijke bezetting (versus leegstand), de inzet van formatie op T=0 en inhuur externen (meer gebruik maken bij professionalisering van deskundigen "*in eigen huis*") of bepaalde contracten. In de managementrapportage januari – juli 2020 hierover meer.

- Tot slot zal in 2020 (onduidelijk wanneer i.v.m. corona) het onderzoek gepubliceerd worden naar de toereikendheid van de bekostiging. Diverse onderzoeken in de afgelopen jaren hebben aangetoond, dat die ontoereikend (bijv. voor energielasten gem. school 200 lln. € 25.000,--) en verouderd is (gebaseerd op schoolborden/krijt). Dit zal naar verwachting leiden tot een aanpassing van de lumpsumbedragen materiële instandhouding.

Geparafeerd voor waarborkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie vorig jaar (T-1)	Realisatie verslagjaar (T)	Begroting T+1 2020	Begroting T+2 2021	Begroting T+3 2022
ACTIVA					
VASTE ACITVA					
Materiële vaste activa	1.367.439	1.958.117	1.681.617	1.690.000	1.645.000
Totaal vaste activa	**1.367.439**	**1.958.117**	**1.681.617**	**1.690.000**	**1.645.000**
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen	835.661	846.419	825.000	825.000	825.000
Liquide middelen	3.779.734	3.882.059	3.209.830	3.169.302	3.083.408
Totaal vlottende activa	**4.615.395**	**4.728.478**	**4.034.830**	**3.994.302**	**3.908.438**
TOTAAL ACTIVA	5.982.834	6.686.595	5.716.447	5.684.302	5.553.438
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	2.645.166	2.881.829	2.007.660	2.014.302	1.570.438
Bestemmingsreserves	791.772	1.209.042	1.200.000	1.170.000	1.490.000
Overige reserves en fondsen	15.568	9.741			
Totaal eigen vermogen	**3.452.506**	**4.100.612**	**3.207.660**	**3.184.302**	**3.060.438**
VOORZIENINGEN	**1.320.446**	**1.224.787**	**1.308.787**	**1.300.000**	**1.293.000**
KORTLOPENDE SCHULDEN	**1.209.882**	**1.361.196**	**1.200.000**	**1.200.000**	**1.200.000**
TOTAAL PASSIVA	5.982.834	6.686.595	5.716.447	5.684.302	5.553.438

Geparafeerd voor waarderingsdoeleinden

- De belangrijkste mutatie in de balansposten in het verslagjaar t.o.v. het voorgaande jaar is de verhoging van de Materiële Vaste Activa.
  Deze zijn vooral fors gestegen door investeringen in ICT. Vooral touchscreens op alle scholen (€ 238.000, afschrijving € 29.750 per jaar), maar ook chromebooks i.v.m. digitale methodes (€ 82.000, afschrijving € 16.400 per jaar).
  Daarnaast is er een grote investering geweest in de verbouwing van het nieuwe stafbureau (€ 192.000, afschrijving € 19.200 per jaar). Verhuizing naar een andere ruimte doordat huur beduidend lager is, de indeling efficiënter en er nu ook grote groepen intern gehuisvest kunnen worden (bijv. directieberaad, OT-overleg en de GMR-vergaderingen, waardoor externe huur niet meer nodig is.

- De liquide middelen zullen in 2020 dalen door de betaling van extra uitkeringen van de lonen in februari 2020.

- De belangrijke toekomstige investeringen en uitgaven vanuit de voorzieningen zal hoofdzakelijk de onderhoudsvoorziening betreffen.
  In paragraaf 2.3 "*Onderwijsvisie gemeenten*" is hier een toelichting opgegeven.

Geparafeerd voor waarderingsdoeleinden

3.5 Financiële positie

Kengetallen

Kengetal	Realisatie Vorig jaar (T-1)	Realisatie Verslagjaar (T)	Begroting T+1 2020	Begroting T+2 2021	Begroting T+3 2022	Signalering
Solvabiliteit 2	0,80	0,80	0,88	0,88	0,87	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit	3,81	3,47	3,23	3,18	3,15	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	0,68	4,66	0	0	-0,01	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur.
Indicator reservepositie (per einde verslagjaar)	25,30	29,48	27,43	27,73	27,21	Bovengrens: voor 2019 te hoog

Reservepositie

De indicatior reservepositie is in 2019 te hoog(volgens PO-Raad model "Verantwoording van de financiële positie") en zal in 2020 weer licht dalen. In 2019 is deze vooral te hoog i.v.m. de ontvangen extra rijksbijdragen in december, welke bestemd zijn voor de eenmalige uitkering van lonen (zie uitgebreide omschrijving onder staat van baten en lasten) in 2020. Baten in 2019, lasten in 2020 (wettelijke verplichting).

VERWIJZING Dubbelklik op het pdf-bestand voor de Jaarrekening

00 Jaarrekening 2019 concept.pdf

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzicht scholen

Klik voor bezoek aan website

Onze Scholen	 OBS Kerst Zwart Ruurlo	 OBS 't Palet Groenlo	 OBS de Driesprong Ruurlo	 OBS Op d'n Esch Eibergen	 OBS Menno ter Braak Eibergen
 OBS de Berkel Rekken	 OBS de Voshaar Haarlo	 OBS Noord Borculo	 OBS Kiezel en Kei Borculo	 H.W. Heuvelschool Borculo	 OBS de Keikamp Geesteren
 G.A. v.d.Lugtschool Gelselaar	 OBS de Marke Neede	 OBS Tormijn Noordijk	 OBS de Hofmaat Neede	 Da Vinci Berkelland	 SBO Diekmaat Neede

Bijlage 2: Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond in 2019 uit de volgende leden:
H.G.M. van Zutphen (voorzitter), M.J.A. Hulshof, M.W. Braakman, mevrouw M. Ketz en R. van de Munt.

Wie zijn de leden van het intern toezichtsorgaan?

Naam	Mr. H.G.M. van Zutphen
Functie	Voorzitter
Aandachtsgebied en/of commissies (optioneel)	Algemeen/juridische zaken
Nevenfuncties	lid raad van toezicht Trias Jeugdzorg Zwolle; lid raad van toezicht Avedan Almelo, maatschappelijk werk; lid adviescommissie ROC; voorzitter bezwaarschriftencommissie Gemeente Oost Gelre; voorzitter bezwaarschriftencommissie Gemeente Almelo.

Naam	Drs. M.J.A. Hulshof
Functie	Lid
Aandachtsgebied en/of commissies (optioneel)	Organisatie/HRM/personeel
Nevenfuncties	voorzitter Stichting Nederlands Tafeltennistalent; bestuurslid Achterhoek Younited.

Naam	M.W. Braakman
Functie	Lid
Aandachtsgebied en/of commissies (optioneel)	Organisatie
Nevenfuncties	senior adviseur Stichting TIB-advies (deels betaald, deels vrijwillig); eigenaar Pro4ce, bedrijfsadvies en interim-management (betaalde opdrachten).

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Naam	Drs. M.R. Ketz
Functie	Lid
Aandachtsgebied en/of commissies (optioneel)	Onderwijs
Nevenfuncties	lid Dagelijks bestuur SWV VO2302; voorzitter Stichting Zorggroep Erve het Geurts; leiderschapspad Coaching & Training (eigenaar).

Naam	Drs. R. van de Munt
Functie	Lid
Aandachtsgebied en/of commissies (optioneel)	Audit/financieel
Nevenfuncties	docent Nijenrode Universiteit

De Raad van Toezicht (RvT), als intern toezichtsorgaan, bespreekt en bevordert naleving van de Code Goed Bestuur binnen de Stichting OPONOA. Dit doet zij vanuit haar onafhankelijke rol door toezicht te houden, te toetsen, adviezen te geven en werkgever te zijn van de leden van het College van Bestuur (CvB). De Raad ziet erop toe dat de kwaliteit van het onderwijs gewaarborgd wordt en de beschikbare financiële middelen rechtmatig en doeltreffend worden ingezet. In het verslagjaar vergaderde de RvT 4 maal. Naast de verplichte documenten waar goedkeuring voor nodig is (begroting en bestuursverslag en jaarrekening) zijn ook de onderwerpen managementrapportage van het college van bestuur, de stip op de horizon en de evaluatie en benoeming van de externe accountant uitgebreid besproken.

In voorjaar 2019 is de procedure gestart voor het aantrekken van twee nieuwe leden voor de RvT. De benoemingstermijn van de heer J. ten Arve en van de voorzitter C. Laponder liepen immers beide per 01-08-2019 af.
Benoemd zijn mevrouw drs. M. Ketz en de heer drs. R. van de Munt. De vacature van voorzitter is intern opgevuld door de heer mr. H.G.M. van Zutphen.
De raad heeft 5 leden, passend binnen de statuten van de stichting, artikel 10, lid 1.
Bij het invullen van de vacante plaatsen is rekening gehouden met de aanwezige expertise van de zittende leden en de expertise die de raad graag binnen haar gelederen wenst te verkrijgen.

Door de coronacrisis is het vergaderjaar 2019 en 2020 voor de Raad van Toezicht een uitzonderlijk jaar geworden. Aangezien fysiek vergaderen niet mogelijk was is er op bilateraal niveau veelvuldig gesproken, zowel over de algehele toestand binnen de organisatie en de scholen als omtrent het toezicht.

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Het jaarlijkse gesprek met de leden van het College van Bestuur over hun functioneren dient nog plaats te vinden. In verband met het vertrek van de voorzitter heeft dit nog niet plaatsgevonden.

Met de GMR vonden enkele informele bijeenkomsten plaats waarbij de voorzitter (het dagelijks bestuur) van de GMR aanwezig was. In het kader van deze gesprekken zijn er afspraken gemaakt. Helaas hebben in verband met de vernieuwing van de GMR (er worden in 2020 nieuwe verkiezingen gehouden) de gesprekken tussen de Raad van Toezicht en de GMR niet plaatsgevonden zoals gepland. De Raad van Toezicht heeft aan de GMR gemeld dat zij in de komende periode (het schooljaar 2020/2021) de interne uitwisseling van informatie in de vorm van regelmatig vergaderen wederom wenst op te pakken.

De innovatieprijs van OPONOA is in 2019 voor het eerst op verzoek van het college van bestuur door de raad van toezicht uitgereikt. Zowel de scholen, leerkrachten als ook de GMR vonden dit een zeer geslaagde activiteit. School Noord heeft de prijs gewonnen.

Vanwege de corona en het tijdelijk sluiten van scholen zijn de schoolvisites in 2019 nog niet van de grond gekomen. Gezien de ontwikkelingen wil de raad van toezicht het besluit om scholen te bezoeken opnieuw bezien. Het inpassen in de huidige situatie is, gezien de gezondheidsrisico's, niet mogelijk.

Voor OPONOA is de dreiging van krimp aanzienlijk. OPONOA probeert hier actief beleid op te voeren. De Raad is bezorgd over het meerjarenperspectief van de stichting. Er wordt nagedacht over verschillende scenario's en verschillende acties. In 2019 hebben zich nog geen acute problemen voorgedaan. Vooral de personeelsreductie en het voldoende aantrekken van jong personeel heeft voortdurend grote aandacht van zowel het College van Bestuur als de Raad van Toezicht.

De honorering van de Raad van Toezicht en het CvB is in overeenstemming met de richtlijnen en wettelijke voorschriften. Voor de bedragen verwijzen wij u naar de jaarrekening 2019, hoofdstuk 4.1 "Vermelding bezoldiging topfunctionarissen".

De Raad van Toezicht staat open voor een vergaande samenwerking met vergelijkbare organisaties/stichtingen in de aanpalende werkvelden. In 2019 heeft zich nog geen geschikte kandidaat gemeld.

De RvT heeft besloten om de interne evaluatie van de Raad professioneel te laten begeleiden en zal daartoe in 2020 een procedure voorstellen. Ook door corona is dit uitgesteld.

Namens de Raad van Toezicht.

Mr. H.G.M. van Zutphen
Voorzitter

Geparafeerd voor waarmerkingsdoeleinden

Samen actief voor een rijk onderwijsaanbod

Bijlage 3: Leerlingenprognose 2014 t/m 2025

	schooljaar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025	2024 - 2025	2025 - 2026
Brinnr	**Naam school**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
12DO	Noord	205	158	165	155	131	131	119	103	104	107	99	98
12MP	Kiezel en Kei	86	125	123	119	92	72	66	57	60	57	56	54
12UR	Heuvelschool	176	182	177	181	181	192	184	168	154	142	144	144
Totaal OT 1		**467**	**465**	**465**	**455**	**404**	**395**	**369**	**328**	**318**	**306**	**299**	**296**
09RQ	Op d'n Esch	243	235	233	238	227	214	208	191	190	187	179	178
11NT	De Berkel	103	97	91	78	78	72	74	72	68	64	62	61
13AT	De Keikamp	107	98	91	71	84	80	88	81	80	71	69	69
Totaal OT 2		**453**	**430**	**415**	**387**	**389**	**366**	**370**	**344**	**338**	**322**	**310**	**308**
11TN	De Voshaar	59	64	61	58	52	51	40	38	35	30	29	29
18SN	De Marke	224	211	192	166	156	139	128	122	113	108	104	106
18TH	Tormijnschool	66	67	58	54	52	44	38	27	27	27	27	27
18TW	Hofmaatschool	149	148	142	142	147	151	154	152	148	142	140	139
Totaal OT 3		**498**	**490**	**453**	**420**	**407**	**385**	**360**	**339**	**323**	**307**	**300**	**301**
05YD	Kerstzwartschool	358	354	329	306	282	253	229	201	195	190	188	185
06CT	't Palet	47	45	36	35	34	30	22	0	0	0	0	0
08DN	De Driesprong	63	61	54	53	50	49	44	39	39	36	37	33
10LM	Menno ter Braak	209	205	193	180	176	175	178	173	169	167	167	161
13GJ	GA van der Lugt	59	60	55	54	48	43	43	47	42	42	40	36
Totaal OT 4		**736**	**725**	**667**	**628**	**590**	**550**	**516**	**460**	**445**	**435**	**432**	**415**
19WC	Diekmaatschool	**169**	**151**	**146**	**130**	**122**	**142**	**135**	**135**	**135**	**135**	**135**	**135**
TOTAAL		**2323**	**2261**	**2146**	**2020**	**1912**	**1838**	**1750**	**1606**	**1559**	**1505**	**1476**	**1455**

Geparafeerd voor waarderingsdoeleinden